

THẦY TÔI

(kính nhớ các vị giáo sư trưởng Bùi Thu Xuân Dalat và riêng kính tặng thầy Trần Văn Xuyên, giáo sư dạy môn Pháp văn của ngôi trường Bùi Thu Xuân Dalat ngày nào chúng tôi học.)

Năm nay không có Kim Thoa cùng đi, vì Thoa mới qua một cơn đau tim, Quỳnh Hoàng và tôi loay hoay gần nửa giờ mới kiếm ra ngôi nhà 7D trong khu chợ xá Đông Tiến của thầy Xuyên, vị giáo sư dạy môn Pháp văn của ngôi trường Bùi Thu Xuân Dalat ngày nào chúng tôi học.

Căn phòng khách nhỏ với chiếc kệ xếp ngay ngắn sách Pháp văn; trên tường bức tranh sơn dầu với một cô bé xoay lòng nhìn chiếc đồng hồ trong lòng bàn tay thật đẹp thõng; gần như khu vườn nhỏ trong nhà thầy ở Dalat trước đây, chiếc xích đu treo với bàn ghế bên ngoài thông thoáng dưới tán cây.

Thầy Xuyên đã 80 tuổi. Tóc thầy bạc trắng, khuôn mặt phúc hậu, nếp cười vô tình. Đôi mắt thầy nhỏ dẹt hời hợt sau lớp kính cận dày nhún nhún rồi thầy cũng nhăn nhó ra:

-Đây là MH và đây là Quỳnh Hoàng.

Thầy trò ôn lại những bài dạy tôi thu được từ thầy. Giảng dạy và nhìn sang sống, nhìn nhà ấm áp khi được lại những bài học thu được lòng xòa, Quanh Hoàng như :

-Năm lớp đầu tiên, được học cô Bào Trâm dạy Pháp văn. Cô dạy học, nói hay, dạy gì nên khi thầy vào dạy thay cô. Em giận thầy vì nghĩ tôi thầy mà cô Trâm bỏ đi trường khác. Học một thời gian em mới biết mình nhầm và em đã học ở thầy bao nhiêu hay. Mọi bài học thu được lòng, thầy bắt vẽ tranh mình họa bên cạnh. Mọi em vẽ bức tranh ngụy tạo ôm con đẹp lắm, em đem vẽ thu nhập trong bài ma mẹ.

-Ngày xòa đi dạy, thầy nhận một học sinh của Giáo hoàng học violin. Thầy đi dạy đúng giờ, nghiêm trang, không cười. Phấn chỉ thầy dạy một chút thì giờ này đã có người nâng khăn xòa túi rồi.

Thầy cười hi vọng:

-Vợ chồng là người có nhân duyên chớ. Ngày xòa thái tử Tất Đạt Đa còn bỏ vợ con đi tu. Thầy vợ chồng làm chi.

Thầy nhìn tôi, chột nói:

-Thầy biết ba em. Ba thầy là bạn ba em. Ba thầy làm kỹ Công chánh. Ba em làm kỹ Thông tin.

Quanh Hoàng cười:

-MH đi thăm thầy cô nào cũng nói: thầy biết em vì em là con của ông Triết.

-Ồ! Thì tui ăn theo mà. Quanh Hoàng biết câu: nhốt thân, nhốt thầy, tam kỳ, tứ...mọi là học không.

Niên khóa 1965-966 trong kỳ thi tuyển sinh vào lớp đầu THPT Trung học trung tâm Bùi Thị Xuân, Nguyễn Thị Quỳnh Hồng đỗ u thi khoa và Phạm Kim Thoa là Á khoa. Thời gian đi học, hai bạn thông minh học giỏi nên thầy cô nào cũng biết và nhớ.

Nhớ nét của bạn khi tôi cảm kích vì biết ba là người bạn đáng mến của quý thầy cô và thầy cô sẵn lòng vì tôi trước đây nay đã trên 50 năm nhớ thầy Xuyên của học kỳ và tôi quan ngại ba thầy, ba tôi, thầy và tôi. Trước, tôi nghe “chút tình Bùi thị” của ba tôi là nhớ và giáo sư có gốc Huế đang học với ông nhớ ba cô Cẩm Quỳnh, chú Ngô La của thầy Hiệp, thầy Huỳnh Văn Uyên. Thầy nhìn khuôn mặt ngạc nhiên của tôi:

-Sao tôi nhiên càng già nhớ ký ức thời xa lạ và trong khi nhớ gì gần như quên. Thầy nhớ ba em làm thơ rất hay. Thầy cũng làm thơ nhớ thầy con cóc nên thầy đi trên gác chờ cho ai xem.

- Ba em có làm bài thơ tặng thầy Đắc Minh, em gửi thầy 2 câu trong đó:

Tóc ai phôi trên hè phôi

Còn ngả trên đồng khói sương

-Thầy Quỳnh Hồng luôn nè:

Bạn cũ thanh xuân chép lại

Nhìn nhau tóc bạc thầy mà thơ ngây

Đến giờ học 11 giờ trưa, thầy dạy học không muốn nghe câu chuyện, tôi hỏi:

-Thầy ăn cơm chưa?

Đôi mắt thầy có chút ngơ ngác:

-Thầy không nhớ nữa. Có 2 ngày thầy đi xe đạp đi chợ mua thịt lợn. Thầy dắt xe vào trong lòng chợ. Buổi sáng thầy mua cơm cho cả ngày. Bây giờ thầy lên gác, thầy nói cơm vẫn mua thịt lợn thì thầy đã ăn rồi; còn đi thì thầy sẽ ăn trưa.

Chúng tôi nhìn nhau:

-Thầy không có lòng dạ u, sống đức thân vậy thì tiền đâu mà chi dùng.

Thầy cười thanh thoát như Lão Ngoan Đồng:

-Thầy cũng không hiểu nữa. Tiền tự nhiên mà đến. Khi thì bà con gọi, lúc học trò biếu. Thầy sắp hết tiền thì ai đó mời thầy. Thầy nghĩ: bây giờ đâu có ai chết vì đói, chỉ ăn cho ngon miệng. Mà thầy có cần gì hiểu đâu.

-Thầy cho em sẽ đi nói thầy đi.

Thầy ngừng nói:

-Thầy không rõ.

-Vợ tôi em ghi số điện thoại, chút nữa thầy gọi để tôi em lưu lại, phòng khi cần.

Thầy nhắn nhủ :

-Không biết thầy có nhớ không nữa, bác ra sau thì thầy quên ngay. Trên máy ghi t, thầy phải dán tờ giấy ghi: nhớ nút nào trước, nút nào sau.

Tiền chung tôi ra cửa, khuôn mặt thầy thanh thản, nở cười tươi tắn như ng sao trong đôi mắt cửa thầy có chút gì gì ng m tôi khi đưa con ra ngõ như mu n h i: khi nào con lại về thăm m .

Lên xe, Quỳnh Hoàng th dài:

-Số mặt ngày thầy đi ch r i quên đường về nhà.

Chiều đó, cả Quỳnh Hoàng và tôi ch ng ai nh n đ c đ i n tho i c a thầy. Thầy tôi l i quên r i. Thầy i! Trí nhớ về h vô!

25.3.2021

Phạm Mai Hoàng

